

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 491/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], t. č. v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Namirom Alyasrym, PhD., Štúrova 43, Nitra, proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 2 Tos 66/2022 z 28. júla 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 15. augusta 2022 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Tos 66/2022 z 28. júla 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je od 25. marca 2021 väzobne trestne stíhaný [z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] a obžalovaný pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

2.1. Sťažovateľ žiadosťou z 1. júla 2022 požiadal Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“) o prepustenie z väzby na slobodu, o ktorej okresný súd uznesením č. k. 21 T 82/2021 z 19. júla 2022 rozhodol tak, že žiadosti sťažovateľa vyhovel a prepustil ho z väzby na slobodu,

pričom väzbu sťažovateľa nahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka, prijatím peňažnej záruky v sume 50 000 eur, technickou kontrolou (elektronickým náramkom) a uložením viacerých povinností a obmedzení.

2.2. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra (ďalej len „prokurátor“) sťažnosť, o ktorej krajský súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil sťažnosťou prokurátora napadnuté prvostupňové uznesenie okresného súdu v celom rozsahu, podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietol, podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku väzbu sťažovateľa nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka a podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku neprijal peňažnú záruku v sume 50 000 eur zloženú družkou sťažovateľa.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že krajský súd napadnutým uznesením arbitrárne zrušil prvostupňové rozhodnutie okresného súdu a žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, resp. žiadosť sťažovateľa o nahradenie jeho väzby zamietol.

3.1. Sťažovateľ v tejto súvislosti v podstatnom namieta, že dôvodné podozrenie zo spáchania predmetného skutku sťažovateľom sa oslabilo z dôvodu, že svedok [REDAKOVANÉ] (ktorého výpoveď z prípravného konania usvedčuje sťažovateľa) na hlavnom pojednávaní odmietol vypovedať z dôvodu, aby si nespôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania.

3.2. Podľa názoru sťažovateľa v jeho prípade nie je ani daný dôvod tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V tejto súvislosti namieta, že krajský súd na s. 11 napadnutého uznesenia uvádza, že sťažovateľ pred vzatím do väzby nemal legálny príjem, hoci z výpovedí svedkyne [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] vyplýva, že aj keď bez zmluvy, pracoval u svedkyne [REDAKOVANÉ], a teda pred vzatím do väzby mal legálny zdroj príjmu.

3.3. Sťažovateľ zároveň namieta, že krajský súd nedostatočne odôvodnil záver o nemožnosti nahradenia jeho väzby, pričom na rozdiel od krajského súdu dospel okresný súd v prvostupňovom rozhodnutí k správne záveru, že jeho zdravotný stav a zdravotný stav jeho rodičov je potrebné považovať za výnimočné okolnosti podľa § 80 ods. 2 Trestného poriadku, ktoré odôvodňujú nahradenie jeho väzby. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal aj na nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 594/2021 z 21. decembra 2021, ktorý sa týka obdobnej právnej veci.

3.4. Sťažovateľ napadnutému uzneseniu krajského súdu vyčíta viaceré nepresnosti, pričom konkrétne namieta, že 1. krajský súd na s. 6 napadnutého uznesenia správne uvádza, že sťažovateľovi sa kladie za vinu prechovávanie 116 mg kokaínu, no na s. 10 napadnutého uznesenia krajský súd nesprávne uvádza množstvo 116 g kokaínu; 2. krajský súd na s. 2 napadnutého uznesenia správne uvádza, že adresa domácnosti sťažovateľa je ulica [REDAKOVANÉ] ale na s. 10 napadnutého uznesenia krajský súd nesprávne uvádza adresu na ulici Matičná 6; 3. krajský súd v záhlaví napadnutého uznesenia nesprávne uvádza, že rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa, no správne mal uviesť, že rozhodoval o sťažnosti prokurátora; 4. krajský súd na s. 16 napadnutého uznesenia nesprávne uvádza, že sťažovateľ mal kokaín zabezpečovať pre seba a iné osoby, ale podľa obžaloby mal sťažovateľ zabezpečovať kokaín iba svedkovi [REDAKOVANÉ].

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho označených práv napadnutým uznesením krajského súdu, napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a krajskému súdu prikázal bezodkladne prepustiť sťažovateľa z väzby na slobodu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie označených práv napadnutým uznesením krajského súdu. Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu ním označených práv malo dôjsť tým, že krajský súd arbitrárne zrušil prvostupňové uznesenie okresného súdu, ktorým bol prepustený z väzby na slobodu, a zamietol jeho návrh na prepustenie z väzby na slobodu.

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

7. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru:

9. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti hovoriť, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

10. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že na konanie o väzbe je aplikovateľný čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, v ktorých sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by príslušný súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou. Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Inými slovami, v zmysle judikatúry ústavného súdu bez rozhodnutia všeobecného súdu nemožno považovať väzbu za zákonnú. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich za väzbu a proti nej, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy.

10.1. Každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli. Otázka, či je väzba zákonná, má byť vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru, s ktorým musí byť v súlade vrátane všeobecných princípov obsiahnutých v ňom výslovné alebo implikované.

10.2. Účelom čl. 5 ods. 4 dohovoru je poskytnutie práva osobám, ktoré boli pozbavené osobnej slobody, spočívajúceho v možnosti súdnej kontroly rozhodnutí a opatrení, na základe ktorých bol zásah do ich osobnej slobody vykonaný. Medzi záruky, ktoré garantuje tento článok, nepochybne patrí aj právo osoby predložiť súdu argumenty a vyjadrenia proti svojmu ponechaniu vo väzbe (napr. III. ÚS 84/06, III. ÚS 291/06, III. ÚS 122/2012), ako aj právo osoby na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti pritom zaväzuje konajúce súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (obdobne napr. III. ÚS 374/09). Článok 5 ods. 4 dohovoru zároveň osobám pozbaveným osobnej slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybniť zákonnosť pozbavenia slobody a dáva týmto osobám právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné.

11. V každom jednotlivom prípade tvrdeného porušenia základného práva na osobnú slobodu je ústavný súd povinný pri svojom rozhodovaní prihliadať na konkrétne okolnosti preskúmvanej veci (II. ÚS 353/06, II. ÚS 142/07, II. ÚS 80/08, I. ÚS 59/2016, taktiež aj rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach Letellier proti Francúzsku z 26. 10. 1991, *Annuaire*, č. 207; Navarra proti Francúzsku z 23. 11. 1993, *Annuaire*, č. 273-B a ďalšie).

11.1. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu zároveň vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval príslušný súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Teda úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd (III. ÚS 271/07, II. ÚS 464/2011).

11.2. Do obsahu právomoci ústavného súdu však nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktoré viedli k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usposobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02). Teda ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nekoná ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02, IV. ÚS 237/2021).

12. Pri posúdení namietaného uznesenia krajského súdu teda úlohou ústavného súdu nebolo preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie, resp. odpovedať na otázku, či malo/nemalo byť žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu vyhovené. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa krajský súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či je tak odôvodnenie jeho rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné.

13. Krajský súd v napadnutom uznesení konštatoval, že okresný súd v prvostupňovom uznesení správne zistil pretrvávanie všetkých formálnych a materiálnych podmienok väzby sťažovateľa odôvodnených existenciou konkrétnych skutočností. Podľa názoru krajského súdu okresný súd správne konštatoval, že tieto konkrétne skutočnosti vyplývajú najmä z výpovede spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ], ktorý sa k spáchaniu trestnej činnosti priznal, pričom vo vzťahu k sťažovateľovi uviedol, že kokaín nosil aj jemu v priemere raz za tri mesiace v množstve 30 g za sumu 1 800 eur, pričom aj svedok [REDAKOVANÉ] v prípravnom konaní uviedol, že mal od sťažovateľa opakovane kupovať kokaín a tento v množstve najmenej 30 g uschovať pre neho v jeho priestoroch prevádzky vinárstva v areáli spoločnosti [REDAKOVANÉ] na [REDAKOVANÉ]. Krajský súd poukázal, že dôvodné podozrenie, že predmetného trestného činu sa mal dopúšťať sťažovateľ, vyplýva zatiaľ aj z vykonaných domových prehliadok, pričom v byte na [REDAKOVANÉ] bolo zaistené plastové vrečko s obsahom kokaínu s celkovou hmotnosťou 116 g a v priestoroch vinárstva v [REDAKOVANÉ] na [REDAKOVANÉ] v areáli spoločnosti [REDAKOVANÉ] bol zaistený kokaín v celkovom množstve 19,41 g s prímiesou levamizolu, čo zodpovedá minimálne 443 ks obvykle jednorazových dávok drogy. Podľa názoru krajského súdu dôvodné podozrenie

proti sťažovateľovi vyplýva zároveň aj z ďalších dôkazov, na ktoré poukázal okresný súd v prvostupňovom uznesení. V tejto súvislosti krajský súd uviedol, že úlohou súdov v rámci rozhodovania o väzbe nie je s konečnou platnosťou hodnotiť vykonané dôkazy a uzatvárať právnu kvalifikáciu stíhaných skutkov ako pri rozhodovaní o vine alebo nevine obžalovaného, ktoré je vyhradené až rozhodovaniu vo veci samej, ktoré nasleduje po vykonaní celého dokazovania v súlade so zásadou bezprostrednosti a ústnosti po podaní obžaloby. Existencia dôvodného podozrenia predpokladá danosť skutočností a informácií, ktorými možno nezávislého a objektívneho pozorovateľa presvedčiť o tom, že dotyčná osoba sa mohla dopustiť trestného činu, pričom skutočnosti zakladajúce podozrenie však nemusia byť na úrovni dôkazov potrebných na odôvodnenie odsúdenia alebo podanie obžaloby. V rámci rozhodovania o väzbe sa teda skúma iba existencia dôvodného podozrenia, že skutok mohol spáchať obžalovaný, pričom podľa názoru krajského súdu je vzhľadom na už uvedené skutočnosti dôvodné podozrenie u sťažovateľa dané.

13.1. Pokiaľ ide o opodstatnenosť trvania dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, krajský súd konštatoval, že tieto sú u sťažovateľa naďalej dané, pričom nezoslabli ani s prihliadnutím na jeho aktuálny zdravotný stav do takej miery, že by bolo nutné konštatovať nezákonnosť a neprimeranosť ďalšieho trvania jeho väzby. V tejto súvislosti krajský súd poukázal na spôsob spáchania trestného činu, z ktorého je dôvodne podozrivý (neoprávnené zadovážovanie kokaínu opakovane po dlhší čas a jeho prechovávanie vo väčšom rozsahu a následný predaj), charakter trestnej činnosti (ohrozujúci život a zdravie ľudí), ako aj dĺžku, odkedy mal sťažovateľ túto trestnú činnosť páchať, t. j. od roku 2019 až do 25. marca 2021, pričom kokaín mal aj užívať, z čoho podľa názoru krajského súdu vyplýva dôvodná obava, že by v prípade prepustenia z väzby na slobodu mohol pokračovať v páchaní trestnej činnosti, z akej je dôvodne podozrivý, a zadovážovať si opätovne omamnú a psychotropnú látku aj vzhľadom na skutočnosť, že kokaín je vysoko návyková látka. Krajský súd tiež konštatoval, že do úvahy je potrebné zobrať aj skutočnosť, že sťažovateľ pred zadržaním nedisponoval žiadnym legálnym príjmom, bol nezamestnaný, a preto existuje dôvodná obava, že by si práve drogovou trestnou činnosťou mohol zabezpečovať zdroj svojich príjmov. Túto dôvodnú obavu podľa názoru krajského súdu zosilňuje aj predchádzajúci spôsob života sťažovateľa, ktorý bol v minulosti jedenkrát súdne trestaný pre spáchanie prečinu kupliarstva spolupáchateľstvom podľa § 367 ods. 1, 2 Trestného zákona, za čo mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody so skúšobnou dobou do 2. decembra 2017, v ktorej sa osvedčil. Krajský súd v tejto súvislosti uviedol, že napriek osvedčeniu sa sťažovateľa je nevyhnutné z hľadiska jeho osobnosti vyhodnotiť aj túto kriminálnu minulosť v súvislosti s rozhodovaním o väzbe, a zdôraznil, že iba niekoľko mesiacov po osvedčení mal začať páchať prejednávany skutok. Krajský súd zároveň uviedol, že obžalovaný sa od 30. augusta 2016 do 16. decembra 2020, t. j. približne v priebehu 4,5 roka, dopustil dvadsiatich priestupkov na úseku cestnej premávky, z čoho je evidentné, že nemá rešpekt a úctu k dodržiavaniu zákonov. Nadväzujúc na uvedené, krajský súd konštatoval, že pri rozhodovaní o väzbe postačuje reálna hrozba, že obžalovaný bude konať tak, ako predpokladá už uvedený dôvod väzby, ak nebude ponechaný vo väzbe, a teda zákon nevyžaduje absolútnu istotu o naplnení dôvodu tzv. preventívnej väzby (II. ÚS 348/2016, IV. ÚS 78/2022, I. ÚS 299/2022).

14. Pokiaľ ide o možnosť nahradenia väzby sťažovateľa, krajský súd v napadnutom uznesení konštatoval, že okresný súd nesprávne vyhodnotil existenciu výnimočných okolností podľa § 80

ods. 2 Trestného poriadku, v dôsledku čoho nesprávne rozhodol o nahradení väzby sťažovateľa a prepustil ho z väzby na slobodu. Krajský súd sa nestotožnil s právnym názorom okresného súdu, že za tieto výnimočné okolnosti je potrebné považovať zlý zdravotný stav sťažovateľa (ktorého spúšťačom malo byť prostredie väzby a abnormalita štruktúry osobnosti sťažovateľa) a zdravotný stav rodičov sťažovateľa.

14.1. V súvislosti so zdravotným stavom sťažovateľa krajský súd poukázal na závery jednotlivých lekárov, z ktorých je zrejmé, že u sťažovateľa nejde dosiaľ o prepuknutie duševnej choroby alebo poruchy, pre ktorú by bolo nevyhnutné ho prepustiť z väzby na slobodu, pretože pri užívaní liekov a správne nastavenej liečbe je možné jeho stav kompenzovať a liečiť.

14.2. Podľa názoru krajského súdu za výnimočnú okolnosť prípadu v zmysle § 80 ods. 2 Trestného poriadku nemožno považovať ani zdravotný stav rodičov sťažovateľa, ktorí trpia onkologickými ochoreniami, o ktorých by sa po prepustení z väzby mal starať. Krajský súd v tejto súvislosti zdôraznil, že s prihliadnutím práve na zdravotný stav sťažovateľa, ktorý nie je v súčasnej dobe schopný postarať sa ani o seba, nieto ešte o svojich ťažko chorých rodičov, nie je možné tento vyhodnotiť za výnimočnú okolnosť v zmysle § 80 ods. 2 Trestného poriadku.

14.3. Vychádzajúc z uvedeného, krajský súd konštatoval, že nezistil také výnimočné okolnosti prípadu (vzhlľadom na závažnosť prejednávanej trestnej činnosti, jej charakter, dĺžku doby jej trvania) a ani také výnimočné okolnosti na strane sťažovateľa (naopak, pred obmedzením osobnej slobody nemal legálny príjem, bol užívateľom kokaínu, opakovane sa dopúšťal protiprávnej činnosti menšej spoločenskej nebezpečnosti v podobe priestupkov, bol už súdne trestaný pre trestný čin kupliarstva), pre ktoré by bolo možné jeho väzbu nahradiť, a to či už dohľadom probačného a mediačného úradníka, alebo prijatím peňažnej záruky, ktorú ponúkla družka sťažovateľa.

15. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že pri rozhodovaní o väzbe musia byť súčasne splnené formálne predpoklady väzby, t. j. musí existovať uznesenie o začatí trestného stíhania a uznesenie o vznesení obvinenia, a materiálne predpoklady väzby, t. j. musia existovať skutočnosti osvedčujúce kvalifikované podozrenie, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a že sa obvinený trestného činu dopustil. Zároveň musí existovať (trvať) niektorý z väzobných dôvodov uvedených v § 71 Trestného poriadku (III. ÚS 417/2011).

16. Úvahy sťažovateľa o porušení jeho základných práv v dôsledku údajnej neodôvodnenosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu v súvislosti s hodnotením dôkaznej situácie týmto súdom vníma ústavný súd ako tendenčné. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd v napadnutom uznesení riadne odôvodnil existenciu materiálnych dôvodov väzby, a to s prihliadnutím na okolnosť, že pri rozhodovaní o väzbe súdy neposudzujú vinu obvineného (sťažovateľa), ale (okrem iného) zisťujú existenciu skutočností zakladajúcich dôvodné podozrenie, že obvinený (obžalovaný – sťažovateľ) spáchal trestný čin, pre ktorý je stíhaný, pričom hĺbkové hodnotenie dôkazov je vyhradené rozhodovaniu vo veci samej a nasleduje zásadne po ukončení dokazovania (pozri napr. II. ÚS 259/2019, II. ÚS 112/2020). V štádiu trestného konania po podaní obžaloby je pritom miera tohto podozrenia z podstaty veci vyššia, než to je v štádiu prípravného konania,

pričom z dokumentácie predloženej ústavnému súdu sťažovateľom nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by toto podozrenie v jeho prípade v relevantnej miere rozptyľovali.

Pokiaľ pritom sťažovateľ namieta, že dôvodné podozrenie zo spáchania predmetného skutku sa oslabilo z dôvodu, že svedok [REDAKOVANÉ] (ktorého výpoveď z prípravného konania usvedčuje sťažovateľa) na hlavnom pojednávaní odmietol vypovedať z dôvodu, aby si nespôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania, ústavný súd uvádza, že len na základe tejto skutočnosti nemožno konštatovať oslabenie dôvodného podozrenia, keďže v prípade, ak svedok na hlavnom pojednávaní odmietne vypovedať podľa § 130 Trestného poriadku, ustanovenie § 264 ods. 4 Trestného poriadku umožňuje pristúpiť k prečítaniu zápisnice o výpovedi svedka z prípravného konania, pričom zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 13. mája 2022 vyplýva, že okresný súd k prečítaniu tejto zápisnice aj pristúpil. Pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa následne okresný súd a krajský súd vychádzali aj z tejto zápisnice o výpovedi svedka Trnovca urobenej v prípravnom konaní, pričom z obsahu ústavnej sťažnosti nevyplýva, že by neboli splnené podmienky na čítanie tejto zápisnice vyžadované Trestným poriadkom.

17. K dôvodu tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ústavný súd po ústavnom prieskume napadnutého uznesenia krajského súdu konštatuje, že z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vo vzťahu k dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne neopodstatnený výklad relevantnej zákonnej úpravy vo veci krajským súdom s dôsledkom porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy. Krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Trestného poriadku podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov podporených vykonaným dokazovaním, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné.

Nemožno sa pritom stotožniť s námietkou sťažovateľa, že krajský súd na s. 11 napadnutého uznesenia nesprávne uvádza, že pred vzatím do väzby nemal legálny príjem. Ústavný súd v tejto súvislosti len v krátkosti pripomína, že nelegálnou prácou sa štandardne rozumie vykonávanie závislej práce fyzickou osobou pre zamestnávateľa v situácii, keď medzi zamestnávateľom a pracujúcim nie je založený pracovnoprávny vzťah podľa Zákonníka práce alebo štátnozamestnanecký pomer podľa zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Samotný sťažovateľ pritom v ústavnej sťažnosti uvádza, že pracoval „bez zmluvy“, z čoho je zrejmé, že záver krajského súdu o absencii legálneho príjmu sťažovateľa nie je arbitrárny.

18. V súvislosti s námietkou sťažovateľa, že krajský súd nedostatočne odôvodnil záver o nemožnosti nahradenia jeho väzby, ústavný súd konštatuje, že skutočnosti, ktoré krajský súd prezentoval ako dôvody vylučujúce možnosť nahradenia väzby sťažovateľa miernejším opatrením, sa nejavia ústavnému súdu ako vágne a nepresvedčivé, práve naopak, hodnotí ich ako dostatočne konkrétne a zároveň výpovedné.

18.1. Pokiaľ sťažovateľ v ústavnej sťažnosti na podporu svojho tvrdenia o arbitrárnosti záveru krajského súdu o nemožnosti nahradenia jeho väzby argumentuje nálezom ústavného súdu č. k. III. ÚS 594/2021 z 21. decembra 2021, ústavný súd konštatuje, že označené rozhodnutie

nie je aplikovateľné na skutkovú situáciu sťažovateľa. Totiž v prípade sťažovateľky, ktorej sa týkal označený nález ústavného súdu, bolo potrebné prihliadať na jej starostlivosť o maloleté dieťa, ako aj na skutočnosť, že sťažovateľka sa k spáchaniu skutku priznala. U sťažovateľa nie je potrebná jeho starostlivosť o maloleté dieťa a zároveň sa sťažovateľ ani k spáchaniu skutku nepriznal, ale, naopak, jeho spáchanie popiera.

19. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané písárske nepresnosti v napadnutom uznesení krajského súdu, ústavný súd konštatuje, že ide o zrejme nesprávnosti, resp. chyby v písaní, ktoré nemajú žiaden vplyv na ústavnú konformitu napadnutého uznesenia krajského súdu.

20. Ústavný súd po ústavnom prieskume napadnutého rozhodnutia krajského súdu dospel k záveru, že z jeho odôvodnenia vo vzťahu k zákonom predpokladanému dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pre ktorý bol sťažovateľ obmedzený na osobnej slobode, nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne neopodstatnený výklad relevantnej zákonnej úpravy s dôsledkom porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy. Skutočnosti, ktoré krajský súd prezentoval ako dôvody podporujúce preventívnu väzbu, ktorá bola u sťažovateľa ustálená, a ktoré zároveň vylučujú možnosť nahradenia väzby sťažovateľa miernejším opatrením, sa nejavia ústavnému súdu ako vágne a nepresvedčivé, práve naopak, hodnotí ich ako dostatočne konkrétne a zároveň výpovedné. Právne závery odôvodnenia napadnutého väzobného rozhodnutia krajského súdu korešpondujú so skutkovými zisteniami a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle. Krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Trestného poriadku podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov podporených vykonaným dokazovaním, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Krajský súd sa teda posúdením väzobnej veci sťažovateľa zaoberal dostatočne, náležite a primerane, pričom poskytol náležitú odpoveď na všetky kľúčové námietky sťažovateľa.

21. Ústavný súd na základe uvedených skutočností a dôvodov pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru:

22. Ústavný súd v súvislosti s námietkou sťažovateľa o porušení jeho práva zaručeného čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru konštatuje, že ústavnou sťažnosťou bolo napadnuté uznesenie krajského súdu o ďalšom trvaní väzby (rozhodovalo sa o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu). Článok 5 ods. 1 písm. c) dohovoru sa však *ratione materiae* vzťahuje na rozhodovanie o vzatí do väzby (o uvalení väzby). Sťažovateľova námietka o porušení práva zaručeného v čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru je preto neopodstatnená (obdobne napr. I. ÚS 352/06, III. ÚS 34/07, III. ÚS 67/08, II. ÚS 105/2019).

23. Pretože neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa

v rámci predbežného prerokovania aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

24. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. októbra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu